

Hembygdsföreningen fyller 100 år under 2015

Jubileet genomförs lördagen den 15 augusti vid Gammelgården i Västerfärnebo.

Det var för 100 år sedan som man bildade Västerfärnebo Hembygdsförening som är en av de äldsta i länet. Vår historia går tillbaka till 1910-talet. Upprinnelsen var en ungdomsrörelse som prästen Otto Bolling (1879-1964) satte igång 1903 och som anordnade föredrag och samlingar under namnet Västerfärnebo Ungdomsförening.

Eftersom det visade sig komma mycket folk till sammankomsterna med Västerfärnebo Ungdomsförening fick man tillåtelse att hålla sina friluftsmöten på den gamla regementsplatsen i Salbohed. Efter att den unge Otto Bolling – sedermera prost i Stora Tuna i Dalarna – flyttat från orten fortsatte sommarmötena i samma anda, men ofta med Bolling som återkommande gäst och talare. Så småningom mognade tankarna om ett formellt föreningsbildande hos riksdagsmannasonen Otto J Myrberg (1866–1919) i Engsholm och skolläraren Per August Rosenius (1864–1955). Deras förslag presenterades vid en hembygdsfest i Salbohed sommaren 1915. Vid en sammankomst den 19 september samma år enades de närvarande om att bilda Västerfärnebo Hembygdsförening.

Otto J. Myrberg valdes till Hembygdsföreningens förste ordförande och Per August Rosenius till sekreterare. Omkring 20 personer antecknade sig vid samma tillfälle som medlemmar.

Den hemlösa Hembygdsfören-

ingens första uppgift var att skaffa en plats för sina fester och sammankomster. Ett stycke mark förvärvades av prostgården intill Svartån nära Vangsbron ett stenkast från kyrkan och färnboborna var inte sena att börja skänka föremål till ett blivande museum.

År 1919 inköptes från Nybyn Gammelgårdens första byggnad, en svalbod med fyra rum och blyinfattade fönster. Hit flyttades de första föremålssamlingarna. Året efter inköptes Storstugan, en 1700-tals parstuga från Norrgården i Norr Gerdsbo. Konstnären Gunnar Pers från Kila skrev på 1920-talet att denna parstuga med sin stiltrogna inredning hade "det vackraste gammelgårdsköket i Västmanland".

Gammelgården invigdes söndagen den 21 augusti 1921. Det blev "en folkfäst, vars make hittills aldrig skådats". Man noterade att "tillslutningen var storartad och deltagarnas antal översteg tusentalet" enligt ett utförligt reportage i Sala Allehanda måndagen efter.

Man firade även 400-årsminnet av Gustaf Wasas befrielsekrig. Genom "Väster Färnebo drog såväl danska hären som befrielsehären".

Under år 1923 tillkom ett Portluder från Hedbo och 1928 en Visthusbod från en av Wirsbo bruks gårdar i Sör Åhl samt en soldatstuga som tillhört soldat 103 Norgren i Norr Gerdsbo.

På gammelgården finns sedan 1937

också socknens sista Kölna, skänkt av byamännen i Hedbo by. Ytterligare byggnader har tillkommit sedan dess och idag finns sammanlagt ett femtontal hus av olika slag. I egen regi uppförde Hembygdsföreningen för några år sedan en ny loge och under jubileumsåret 2015 pågår uppförandet av bygdegården Färnbostugan. Den är avsedd för konferenser, offentlig samlingslokal och föreningslokal samt visningar av våra unika textilsamlingar som förvaras i Hembygdsföreningens Textilkammare.

Genom åren har därför många timmerbyggnader plockats ned runt om i Västerfärnebo och monterats upp vid Gammelgården. En av de senare var Ösjölogen som tack vare att den flyttades till Gammelgården inte blev lågornas rov under den stora branden.

Nu pågår arbetet med Färnbostugan, både utvändiga och invändiga arbeten. Markarbeten har slutförts med en prydlig gårdsplan och grusade gångvägar till Telegrafstation och mot Stora scenen. Även runt Soldatstugan har det snyggats till och arbeten med att återställa och mura en ny skorstensstock inleds efter sommaren. Det som kommer att märkas påtagligt är rödfärgning och färdigställande av Färnbostugans veranda inför sommaren.

Vid Jubileet presenteras en ny bok om Hembygdsföreningen, Gammelgården och Västerfärnebo med titeln, Västerfärnebo – då och nu.

Landshövding Walter Murray på besök i Storstugan på Gammelgården tillsammans med Hembygdsföreningens styrelse 1941. Foto: Alex Swedlund.

Sommarprogrammet 2015

Sommarprogrammet inleds med Nationaldagsfirande med högtidstal av vår författare i Färnbo, Per Helge, Skommars, Västerbykil. Hembygdsgörelsen har inför firandet av Nationaldagen erhållit en fana från Stiftelsen Sveriges Nationaldag. Två fanor delades ut i Västmanland detta år.

Detta är första året under de senaste 37 åren som dragspelsstämman Färnboparaden inte genomförs. I början av 2015 avled Birgitta Lundberg som var ordförande i Västerfärnebo Dragspelsklubb och som under senare år varit den drivande kraften bakom Paraden tillsammans med Hembygds-

föreningen och det har varit svårt att få fram ersättare.

Intresset för ett traditionellt och genuint Midsommarfirande vid Gammelgården har ökat genom åren och vi har en vacker plats för detta.

En uppskattad familjekväll med veterantraktorer och ett program för de yngsta genomförs traditionsenligt.

Ett publikdragande musikslag är 4directions – en relativt nybildad grupp som blandar musikstilar hejvilt. De räds inte att mixa flamenco, blues, klassisk gitarr och opera.

Bo Lund spelar gitarr, Gunnar Paulsson gitarr och bas, Håkan Persson sång och rytminstrument och Nenne Normansson sång och munspel. Gruppen har haft flertalet framträdanden under året och senast under kulturnatta i Sala.

Sommarprogrammet avslutas med en kväll om den stora branden under 2014 och genomförs under torsdagskvällar. Hela programmet under sommaren 2015 finns på sista sidan.

Grälleklubben visar Grällar och skjutsar barn. Torsdag 2 juli. Foto: Carina Califf.

NENNE NORMANSSON*HÅKAN PERSSON*BO LUND*GUNNAR PAULSON

4directions – en publikdragande relativt nybildad grupp som blandar musikstilar hejvilt. Sommarkväll, torsdag den 23 juli.

Ann Björklund med sin dockteater Kazash: "Prinsproblem i Äppelrike". Sommarkväll, torsdag den 2 juli.

Hedersdiplom och gåvor

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening utdelade vid årsmötet i Västanfors ett Hedersdiplom till Per Gunnar Hall som under många år varit en engagerad och påtaglig kraft i vår Hembygdsförenings arbete.

Gåvor

Under våren 2015 har Hembygdsföreningen erhållit följande gåvor:

- En omfattande uppsättning mönstertavlor för vår Färbodräkt med mönsterradering har skänkts av Viola

Johnsson, Hemmingsbo, (Gästiveri). Vår textilgrupp är mycket tacksam och detta förvaras i vår Textilkammare.

- Närmare ett hundra stolar har skänkts av Anders Lindmark, Hörnsjöfors. Stolarna används i personalrummet och kommer också väl till pass vid Jubileet.
- Äkta rödfärg har Bo Eriksson Måleri försett Hembygdsföreningen med för underhåll av byggnaderna.

Hembygdsvärelsens grundsyn

- Hembygdsvärelsen är en del av det levande samhället.
- Det skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.
- Hembygdsvärelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt.
- Den är öppen för alla, oavsett bakgrund.
- Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.
- Hembygdsvärelsen skapar gemenskap, trygghet och identitet.
- Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemang för hembygden.
- Här möts alla generationer.

Välkommen som medlem i Västerfärnebo Hembygdsförening – en av länets äldsta –

Årsavgiften är endast 100 kronor
Bankgiro 351-5459

Kom ihåg att lämna namn, adress, telefonnummer och om möjligt e-postadress.
Som medlem stöder du utvecklingen av bygden.

Mer information finns på
www.vasterfarnebo.se

Styrelsen för 2015

Ordförande: Anders Fläcke
Stäffe, 733 63 Salbohed
0224-74 12 15
anders.flacke@mdm.se

Kassör: Erik Kempff
Holstensboda Gård, 730 70 Västerfärnebo
070-940 70 00
erik.kempff@holstensboda.se

Sekreterare: Birgitta Bäckström
Västerbykil 100, 733 62 Västerfärnebo
073-35 74 00
bm.backstrom@gmail.com

Vice ordförande: Per Forsgren
0224-74 01 23

Ledamöter: Ola Wikström, Per Andersson,
Lennart Forsberg samt Anders Johansson.

Kontaktuppgifter

Västerfärnebo Hembygdsförening
c/o Anders Fläcke (ordförande)
Stäffe, 730 63 Salbohed
Telefon: 0224-74 12 15
anders.flacke@vasterfarnebo.se

Så här blir du medlem!

Sätt in 100 kronor på bankgiro 351-5459.
Kom ihåg att lämna namn, adress, telefonnummer och om möjligt e-postadress.
Som medlem stöder du utvecklingen av bygden. Information och inbetalningskort bifogas detta nummer.

Mer information finns på
www.vasterfarnebo.se

Samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

Vi samarbetar med Studieförbundet Vuxenskolan i träffar och studiecirklar kring våra textila traditioner, Byggnadskommittén för Färbostugan med samlingslokal och kring dokumentation av filmer, identifiering av bilder samt släkt- och bygdeforskning inom projektet Bygdeband och andra kulturarrangemang.

Färgtrycket i detta nummer sponsras av AB Karl Hedin.

AB Karl Hedin är ett familjeägt sågverk, emballage och handelskoncern med verksamhet i Sverige och Baltikum. Företaget grundades under 1900-talets början och har idag 965 anställda och en omsättning om 3,3 miljarder kronor.

Produktionen är totalt ca 650 000 m³sv, varav 200 000 m³ utgörs av hyvlade och bearbetade trävaror och cirka 55 000 m³ emballageprodukter.

AB Karl Hedin Råvara förser företagets sågverk i Sverige med virke. Företaget har en bygg- och industrihandelskedja med försäljningsställen belägna på 38 orter i Mellansverige.

www.abkarlhedin.se

Marknadsföring och information

Webbansvarig: Ingmari Ekman
0224-74 03 95,
webmaster@vasterfarnebo.se
Ansvarig utgivare: Anders Fläcke.

Tag gärna kontakt med styrelsen när ni har frågor eller förslag som vi kan diskutera vidare inom Hembygdsföreningen.

Sommarprogram 2015 på Gammelgården

Datum 2015	Aktivitet
Torsdag 6 juni	Kl 15.00 Nationaldagsfirande Högtidstalare: Per Helge, Västerbykil. Musik: Frida Andersson, nyckelharpa.
Torsdag 18 juni	Kl 15.00 Majstångsklädning
Fredag 19 juni	Midsommarfirande: Kl 15–16 Fiskdamm, tipspromenad, lotteri, servering. Fiskdamm kl 16.00. Majstångsresning och lekar. Salaortens Folkdansgille.
Lördag 25 juli	Kl 11.00 Hemvändardag Västerfärnebo Byalag välkomnar hemvändare till Västerfärnebol. Information om släktforskning: Dela med dig och ta del av vad andra har funnit.
Lördag 15 augusti	Kl 11–16 Jubileumsprogram – Västerfärnebo Hembygdsförening firar 100 år.
Sommarkvällar	Torsdagskvällar
Torsdag 25 juni	Kl 19–21 Kristen Gemenskap – Sommarkväll på Gammelgården Thomas Ekman & Salig Blandning ”Sveriges Livingstone”, Lars Östlund, berättar och visar bilder om den vittbereste Färnbosonen, missionären och läkaren Titus M. Johnson (1897–1974).
Torsdag 2 juli	Kl 19–21 Familjekväll Anders Lindmark från Grälleklubben med traktorer för gamla och kärra för barnen. Ann Björklund med sin dockteater Kazash presenterar: Prinsproblem i Äppelrike. Tillsammans med sina dockor och publikens hjälp berättar fröken Kazash fritt utifrån Anna Fribergers bok ”Den modiga prinsessan”.
Torsdag 9 juli	Kl 19–21 Gammelgårdens byggnader Erik Pettersson berättar till bilder om Gammelgården och om värdefulla insatser som gjorts där ur ett historiskt perspektiv.
Torsdag 16 juli	Kl 19–21 Kulturhistoriska nedslag i Västerfärnebo-bygden från trindyxor till tjärframställning. Ronnie Jensen, arkeolog och en av medförfattarna till den kommande Jubileumsskriften, berättar och visar bilder.
Torsdag 23 juli	Kl 19–21 Musikafton med olika influenser Vi gästas av 4 Directions från Sala som drar åt 4 olika håll; opera, klassisk gitarr, flamenco och blues. Och som om det inte vore nog kan även andra överraskande inriktningar förekomma!
Torsdag 30 juli	Kl 19–21 Den stora branden ett år senare Roland Pettersson från Ängelsberg visar sin film från Sveriges största skogsbrand i modern tid som rasade i vårt närområde 2014. Mer information om programmet vid affischering och på vår hemsida.

I samverkan med

www.vasterfarnebo.se